

การพัฒนาเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนการประชาสัมพันธ์

ในบทที่ 1 และบทที่ 2 ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ และการฝึกอบรมเป็นลำดับมาแล้ว ในบทที่ 3 จึงจะกล่าวถึงการฝึกอบรมงานประชาสัมพันธ์ หรือการพัฒนาเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ที่ดำเนินงานโดยโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้ โดยจะเริ่มตั้งแต่ประวัติและการบริหารงานของโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ พอให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งโรงเรียน และการดำเนินงานของโรงเรียนโดยสังเขป จากนั้นก็จะกล่าวถึงวิธีการฝึกอบรมของโรงเรียน ทั้งการอบรมเป็นประจำ และการอบรมพิเศษในด้านการให้บริการทางวิชาการประชาสัมพันธ์แก่หน่วยราชการทั่วไป เพื่อจะได้อธิบายถึงการประเมินผลและขอวิจารณ์การฝึกอบรมของโรงเรียนได้

3.1. วาทควยโรงเรียนการประชาสัมพันธ์

เนื่องจากในประเทศไทย รัฐบาลได้เห็นความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ที่มีต่อการบริหารประเทศ และเห็นว่าหน่วยราชการต่าง ๆ ของรัฐ ควรจะได้มีการดำเนินงานด้านประชาสัมพันธ์อย่างถูกต้อง เพื่อให้บังเกิดผลอย่างแท้จริง และเหตุผลอีกประการหนึ่งคือ การประชาสัมพันธ์เป็นวิชาการสาขาใหม่ ซึ่งเริ่มเป็นที่รู้จักแพร่หลายในประเทศไทย เมื่อครั้งเปลี่ยนแปลงการปกครองปี 2475 ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 1 จึงยังมีผู้เข้าใจผิดเรื่องการประชาสัมพันธ์อยู่เป็นอันมาก ว่าเป็นงานให้ข่าวสาร ซึ่งเป็นงานง่ายและอยู่ในวงแคบ แต่ที่จริง งานประชาสัมพันธ์ เป็นงานที่ซับซ้อนเขตการดำเนินงานกว้างขวาง และเป็นงานที่จะต้องเข้าใจถึงจิตใจคน มีใช้ปฏิบัติเพียงผิวเผิน ถ้าหากหน่วยงานของรัฐขาดความเข้าใจงานประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานไม่ถูกต้อง งานประชาสัมพันธ์ของรัฐก็จะไร้ผล กรมประชาสัมพันธ์ซึ่งเป็น

หน่วยงานของรัฐเพียงแห่งเดียว จึงเห็นสมควรที่จะจัดตั้งหน่วยงานขึ้นทำการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่
ประชาสัมพันธ์ของหน่วยราชการต่าง ๆ กับทั้งประสิทธิ์ประสาทวิชาการประชาสัมพันธ์ให้แพร่-
หลายยิ่งขึ้นไปอีก

3.1.1. ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนการประชาสัมพันธ์โดยย่อ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนั้น เมื่อปลายเดือนกันยายน 2501 กรม-
ประชาสัมพันธ์จึงได้เสนอคำขออนุมัติจัดตั้งโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ขึ้น ทำหน้าที่นี้ โดย
เสนอว่า

"...ด้วยกรมประชาสัมพันธ์คำริจะจัดตั้งโรงเรียนการประชาสัมพันธ์
ขึ้น เพื่อให้ความรู้และหลักการประชาสัมพันธ์แก่ข้าราชการในกรมประชาสัมพันธ์ และ
ข้าราชการในกระทรวงทบวงกรมอื่น ๆ ทั้งทหารและพลเรือน การที่คำรินี้ ก็เนื่องมาจาก
การประชาสัมพันธ์เป็นกิจการที่สำคัญยิ่ง ในโลกปัจจุบันนี้จะเห็นได้ว่า ในต่างประเทศ หน่วย-
ราชการ องค์กร สถาบันและร้านค้าต่าง ๆ ล้วนมีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ประจำอยู่ทั้งนั้น
ส่วนในประเทศไทย หน่วยราชการทุกแห่งก็มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของตนเอง ซึ่งเป็นการ
รับรู้ความสำคัญของการประชาสัมพันธ์อยู่แล้ว แต่เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของหน่วยราชการ
และสถาบันเหล่านี้ ส่วนมากมิได้รับการอบรมในวิชาการประชาสัมพันธ์มาก่อน จึงทำให้ปฏิบัติ
งานไม่ได้ผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย หรืออาจปฏิบัติผิดพลาด เนื่องจากขาดหลักวิชาการที่กรม-
ประชาสัมพันธ์คำริจะเปิดโรงเรียนขึ้นนี้ก็เพราะตระหนักในขอบกพร่องเหล่านี้ ประกอบด้วย
กรมประชาสัมพันธ์มีข้าราชการที่เรียนสำเร็จวิชาการประชาสัมพันธ์จากต่างประเทศหลายคน
จึงมั่นใจว่า จะดำเนินการสอบวิชาสาขานี้สำเร็จ และเป็นผลดีแก่ข้าราชการ....." ¹

¹ กรมประชาสัมพันธ์, บันทึกที่ 3066/2501 ลงวันที่ 23 กันยายน 2501
เรื่องขอเงินอุดหนุนในการจัดตั้งโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ เสนอเลขาธิการคณะกรรมการ
ฝ่ายการเมือง

คณะรัฐมนตรี อามี จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี
ในครั้งนั้น ลงมติเห็นชอบ จึงรับหลักการจัดตั้งโรงเรียนดังกล่าวได้²

อาคารโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ในระยะแรก ยังเป็นเพียง
อาคารเล็ก ๆ ในวงเงินงบประมาณที่ได้รับ 300,000 บาท แล้วเสร็จในปี 2503
ซึ่งในระยะกลางปีนั้นเอง คือวันที่ 1 สิงหาคม 2503 มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการจัดส่วนงานกรมประชาสัมพันธ์ใหม่ ในประกาศฉบับนี้ ได้กำหนดให้โรงเรียน
การประชาสัมพันธ์มีฐานะเป็นแผนก สังกัดสำนักงานเลขาธิการกรม³ ซึ่งที่จริง
กรมประชาสัมพันธ์เสนอขอจัดตั้งเป็นกอง แต่เวลานั้นโรงเรียนการประชาสัมพันธ์
ยังมีได้เป็นรูปร่างขึ้นเลยแม้แต่เจ้าหน้าที่ประจำก็ยังไม่มียุทธศาสตร์
ระเบียบบริหารราชการแผ่นดินครั้งนั้น จึงมีมติให้เปิดเป็นระดับแผนกไปก่อน ต่อเมื่อ
โรงเรียนได้จัดตั้งเป็นรูปร่างอย่างถาวรแล้ว จึงค่อยพิจารณาจัดตั้งเป็นกองต่อไป
ซึ่งในปัจจุบัน ผู้เขียนเห็นว่าโรงเรียนการประชาสัมพันธ์มีความเจริญก้าวหน้าอย่าง
เต็มที่ทุกด้าน แต่ก็ยังคงมีฐานะเป็นแผนก อันก่อให้เกิดความลักลั่นในการปฏิบัติงาน
และการบังคับบัญชาหลายประการ ทั้งจะได้อีกกล่าวต่อไป

² กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง, บันทึกที่ 2722/2501
ลงวันที่ 24 กันยายน 2501 เรื่องการจัดตั้งโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ เสนออธิบดี
กรมประชาสัมพันธ์

³ กรมประชาสัมพันธ์, "ประวัติและการแบ่งส่วนงานของกรมประชาสัมพันธ์"
หนังสือที่ระลึกในการ เปิดอาคารใหม่ กรมประชาสัมพันธ์, (พระนคร : โรงพิมพ์สำนัก
ทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2506), หน้า 35

โรงเรียนการประชาสัมพันธ์ เริ่มเปิดทำการฝึกอบรมเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2504 พร้อมกับพิธีเปิดโรงเรียนและการแต่งตั้งผู้อำนวยการโรงเรียนในวันเดียวกันนั้น ซึ่งได้แก่ นายสะอาด ศัมภ์มูล⁴

ในระยะต้น โรงเรียนการประชาสัมพันธ์ยังขาดปัจจัยต่าง ๆ ในการดำเนินงานเป็นอันมาก ทั้งค่าน้ำค่าไฟฟ้าและอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ตลอดจนกระทั่งสถานที่ จึงได้เปิดการฝึกอบรมเพียงหลักสูตรเดียวไปก่อน คือหลักสูตรเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ฝ่ายอำนวยการ จนกระทั่งต่อมาในปี 2511 รัฐบาลจึงจัดสรรงบประมาณให้ทางโรงเรียนได้ก่อสร้างอาคารถาวรซึ่งกว้างขวางขึ้นกว่าเดิม พร้อมทั้งมีอัตราค่าจ้างเพิ่มขึ้น และอุปกรณ์ในการฝึกอบรมเพิ่มขึ้นพอสมควร พร้อม ๆ กับที่โรงเรียนได้ขยายการดำเนินงานฝึกอบรมเพิ่มขึ้นอีก จนเกือบจะเต็มตามโครงการที่มุ่งหมายไว้แต่แรก

3.1.2. การบริหารโรงเรียนการประชาสัมพันธ์

เมื่อศึกษาประวัติความเป็นมาเพื่อสังเขปแล้ว ต่อไปจะกล่าวถึงการบริหารงานของโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ ตั้งแต่การบริหารบุคคล บริหารงบประมาณ และบริหารงานวิชาการ เป็นลำดับไป

ก. การบริหารบุคคล โรงเรียนการประชาสัมพันธ์มีฐานะเป็นแผนก ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี แต่โดยที่โรงเรียนการประชาสัมพันธ์เป็นหน่วยงานทางวิชาการ จึงมีผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ เป็นผู้แต่งตั้งโดยตรง เป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชาทั้งงานบริหารและวิชาการของโรงเรียน และหัวหน้าแผนกโรงเรียนทำหน้าที่ควบคุมงานโดยทั่วไป รองลงมาอีกชั้นหนึ่ง

⁴ กรมประชาสัมพันธ์, คำสั่งที่ 8/2505 ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2505
เรื่อง หน้าที่ผู้อำนวยการโรงเรียนการประชาสัมพันธ์

ในคานสายการบังคับบัญชา (Hierarchy) ของโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ มีข้อที่ควรสังเกต คือ ตามฐานะของโรงเรียนซึ่งเป็นแผนก ก็ควรมีผู้บังคับบัญชาในระดับหัวหน้าแผนก แต่โดยฐานะของความเป็นจริง โรงเรียนการประชาสัมพันธ์อยู่ในสภาพที่ใหญ่เกินขนาดของแผนก ทั้งขนาดของอัตรากำลัง งบประมาณ และสถานที่ตลอดจนขอบเขตการดำเนินงาน จึงเท่ากับเป็นแผนกเพียงชื่อฐานะเท่านั้น ดังนั้นงานของโรงเรียนจึงกว้างขวางเกินกว่าอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าแผนก ผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งได้รับการแต่งตั้งมาโดยการกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้อย่างกว้างขวางครอบคลุมทั้งการบริหารและวิชาการของโรงเรียนทั้งหมด⁵ จึงเท่ากับเป็นผู้บริหารโดยตรง และเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของโรงเรียน นอกจากนี้ โดยลำดับชั้นยศแล้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนก็เป็นข้าราชการชั้นเอก ส่วนหัวหน้าแผนกโรงเรียนเป็นข้าราชการในระดับชั้นโท

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ผู้อำนวยการโรงเรียนจึงเหมาะที่จะเป็นผู้บริหารสูงสุดแต่ผู้เดียวของโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ แม้จะไม่ตรงตามฐานะของแผนกงานก็ตาม

แต่อย่างไรก็ตาม โดยที่ฐานะของโรงเรียนเป็นแผนก ชั้นตรงต่อสำนักงานเลขาธิการกรมประชาสัมพันธ์ เลขาธิการกรมจึงเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของโรงเรียนอีกชั้นหนึ่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนจึงถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบงานใด ๆ ก็ตามต่อเลขาธิการกรม ทั้งที่ผู้อำนวยการโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบชั้นตรงต่ออธิบดี เพราะอธิบดีเป็นผู้แต่งตั้งข้าราชการตำแหน่งนี้โดยตรง กรณีนี้ ผู้เขียนเห็นว่าเป็นการทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนการประชาสัมพันธ์สาธา ไม่คล่องตัว ไม่เหมาะสมกับลักษณะของการดำเนินงานด้านวิชาการ ซึ่งต้องการความคล่องตัวในการบริหารงาน จึงน่าจะมีการเปลี่ยนแปลงฐานะของโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ ให้เป็นหน่วยงานอิสระที่ชั้นตรงต่ออธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ทั้งหมดจะเหมาะสมกว่า เพื่อที่ว่า โรงเรียนฯ จะได้มีโอกาส

⁵ ปรคพิจารณาภาคผนวก ก.

ดำเนินงานฝึกอบรมได้อย่างเต็มที่และถูกต้องตามหลักการฝึกอบรมที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 ซึ่งปัจจุบันโรงเรียนฯ ยังไม่อาจดำเนินงานฝึกอบรมที่สมบูรณ์แบบทั้งหมดได้ เพราะอุปสรรคหลายประการ และฐานะของโรงเรียนก็เป็นอุปสรรคที่สำคัญประการหนึ่ง

การบริหารงานของแผนกโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ แบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายควบคุมหลักสูตร ฝ่ายคำสอน ฝ่ายการเงิน และฝ่ายธุรการ ทางด้านอัตราค่าจ้าง โรงเรียนการประชาสัมพันธ์มีอัตราค่าจ้างเต็มที่ตามที่ ก.พ. กำหนดอนุมัติให้เป็นพิเศษเกินกว่าฐานะแผนก กล่าวคือ มีอัตราข้าราชการประจำ 20 อัตรา และลูกจ้างประจำ 10 อัตรา ซึ่งเป็นจำนวนเจ้าหน้าที่ที่มากเท่ากับเจ้าหน้าที่ของกอง ๆ หนึ่ง โดย ก.พ. อนุมัติให้เป็นพิเศษ เนื่องจากพิจารณาเห็นว่า ลักษณะของโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ เป็นหน่วยงานที่มีลักษณะงานพิเศษแตกต่างจากแผนกทั่วไปนั่นเอง

ข. การบริหารงบประมาณ การบริหารค่านงงบประมาณของโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ เป็นเรื่องที่ควรสนใจศึกษา ทั้งนี้เพราะเงินเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้งานบริหารทุกอย่างดำเนินไปได้เต็มที่ รวมทั้งงานพัฒนาบุคคลด้วย

งบประมาณของโรงเรียนการประชาสัมพันธ์แบ่งออกเป็นหมวดใหญ่ ๆ

3 หมวด คือ ⁶

1. หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ ได้แก่ เงินเดือนของข้าราชการ และลูกจ้างประจำของโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 448,350 บาท

2. หมวดค่าวัสดุ เงินอุดหนุน และรายจ่ายอื่น ๆ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต่าง ๆ เช่น ค่ารางวัลการสอนสำหรับวิทยากร ค่าพาหนะที่พัคเบี่ยเลี้ยงในการเดินทางงานต่างจังหวัด ค่าบำรุงรักษาซ่อมแซมครุภัณฑ์ ค่าอุปกรณ์การสอน เป็นต้น งบประมาณหมวดนี้ในปีงบประมาณ 2517 เป็นจำนวนรวมทั้งสิ้นทุกรายการ 634,470 บาท

⁶ ย่อรายละเอียดจากยอดเงินงบประมาณของแผนกโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ จำแนกตามหมวดรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2517

3. หมวดค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ได้แก่ ค่าสิ่งของ เครื่องมือในสำนักงานที่เป็นของใหญ่ และอุปกรณ์สำหรับฝึกงานของผู้เข้ารับการอบรม รวมทั้งการขอต่อเติมอาคารโรงเรียน แต่ยอดงบประมาณที่ขอต่อเติมไม่เคยได้รับเลย ดังนั้น หมวดนี้จึงหมายความเฉพาะงบประมาณครุภัณฑ์ เป็นจำนวนเงิน 25,174 บาท

ดังนั้น รวมยอดเงินงบประมาณของโรงเรียนการประชา-
สัมพันธ์ในงบประมาณ 2517 ทั้ง 3 หมวด เป็นเงิน 1,102,994 บาท

จะสังเกตได้ว่า งบประมาณหมวดที่ 3 ซึ่งเป็นค่าอุปกรณ์ การฝึกอบรมได้รับน้อยมาก อันเป็นเหตุผลที่ว่า การฝึกอบรมของโรงเรียนการประชา-สัมพันธ์ต้องใช้วิธีการบรรยายมากกว่าการฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งไม่ถูกต้องตามหลักของการฝึก อบรมที่ดี และผู้เขียนจะไต่ถลาว่าถึงเรื่องนี้ในบทสุดท้าย อันเป็นทวิจรรย์และเสนอแนะต่อไป

ค. การบริหารค่านวิชากร งานค่านวิชากรอันเป็นงานหลัก ของโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนได้มอบหมายให้วิทยากรของ โรงเรียนทำหน้าที่ช่วยงานค่านวิชากร และกำกับหลักสูตรต่าง ๆ วิทยากรทั้งหมด มี 8 คน ปฏิบัติงานค่านวิชากร ดังนี้

1. ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนโดยตรงทางค่าน วิชากร โดยช่วยการค้นคว้าประกอบการสอน พิจารณาปรับปรุงหลักสูตรต่าง ๆ ให้ กระตือรือร้น และเป็นประโยชน์ต่อการฝึกอบรมมากที่สุด และช่วยเตรียมการบรรยายให้ผู้ อำนวยการโรงเรียนด้วย

2. วิทยากรอีก 5 คน ทำหน้าที่กำกับหลักสูตรต่าง ๆ ที่เป็น หลักสูตรประจำของโรงเรียน 5 หลักสูตร โดยการจัดวางตารางสอนลำดับวิชาที่จะฝึก อบรม พิจารณาเชิญบุคคลที่เหมาะสมมาเป็นวิทยากรในแต่ละวิชา และรับผิดชอบให้การ ฝึกอบรมในหลักสูตรที่ตนรับผิดชอบในแต่ละสมัยการศึกษา ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ประสานงานระหว่างนักศึกษากับทางโรงเรียน เตรียมการสอนและรวบรวมคะแนน และงานอื่น ๆ อันเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการฝึกอบรม

3. งานค้นคว้าและออกแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการฝึกปฏิบัติงานสำรวจความคิดเห็นของประชาชน และรวบรวมข้อมูล เพื่อจัดทำเอกสาร เผยแพร่ทางวิชาการของโรงเรียน

4. งานรวบรวมคำสอนของวิทยากรที่บรรยายในแต่ละหลักสูตร เพื่อการผลิตเอกสาร เผยแพร่ทางวิชาการของโรงเรียน

ทั้งหมดนี้เป็นงานด้านวิชาการซึ่งวิทยากรของโรงเรียนแต่ละคนเป็นผู้ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยอยู่ในความควบคุมของผู้บริหารโรงเรียน งานด้านวิชาการของโรงเรียนจึงควรมีประสิทธิภาพพอควร เพราะวิทยากรต่าง ๆ เป็นผู้ผ่านการฝึกอบรมและปฏิบัติงานในแต่ละหลักสูตรของตนเป็นอย่างดีมาแล้ว

3.2. การฝึกอบรมของโรงเรียนการประชาสัมพันธ์

เมื่อคณะรัฐมนตรีลงมติเห็นชอบให้จัดตั้งโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ขึ้นนั้น กรมประชาสัมพันธ์ได้ดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนโดยกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้⁷

ก. การฝึกอบรมวิชาการประชาสัมพันธ์ฝ่ายอำนวยการ (Policy and Planning) ให้แก่ข้าราชการพลเรือนชั้นสัญญาบัตร นายทหาร และพนักงานชั้นผู้บังคับบัญชา ที่ทำหน้าที่อำนวยการงานประชาสัมพันธ์ ซึ่งกระทรวงทบวงกรมและรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ คัดเลือกส่งมา

ข. เพื่อพัฒนาความรู้ความชำนาญในวิชาการประชาสัมพันธ์ ให้บังเกิดประโยชน์สนับสนุนงานบริหารและพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาล

⁷ระเบียบการและหลักสูตร "เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ฝ่ายอำนวยการ" หลักสูตรหมายเลข ม.1/2505, หน้า 1

และตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยโรงเรียนการประชา-
สัมพันธ์ กำหนดว่า⁸

"...ให้โรงเรียนการประชาสัมพันธ์ เป็นศูนย์กลางศึกษาค้นคว้า
วิชาการประชาสัมพันธ์ และทำหน้าที่ประสิทธิประสาทวิทยาการประชาสัมพันธ์ให้แก่ข้าราชการ
ทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน เพื่อทำการค้นคว้า วิจัย และเผยแพร่วิชาการประชาสัมพันธ์
ให้แก่ข้าราชการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ตลอดจนทำหน้าที่พัฒนาวิชาการประชาสัมพันธ์
รวมทั้งให้ความร่วมมือช่วยเหลือทางวิชาการแก่หน่วยราชการต่าง ๆ โดยมุ่งประโยชน์เพื่อ
สนับสนุนงานบริหาร และพัฒนาประเทศตามนโยบายของรัฐบาล"

จากวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ในข้อ ก.
จึงเป็นที่มาของหลักสูตร "เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ฝ่ายอำนวยการ" ซึ่งทางโรงเรียน
เปิดเป็นหลักสูตรแรก ซึ่งนับว่าเป็นการดำเนินงานที่ยังไม่ครบตามวัตถุประสงค์และหน้าที่ของ
โรงเรียนที่กำหนดไว้ ดังนั้น เมื่อโรงเรียนการประชาสัมพันธ์มีโอกาสขยายการดำเนินงาน
กว้างขวางขึ้น จึงได้เปิดการอบรมหลักสูตรย่อยขึ้นอีกเพื่อให้ครบตามโครงการ รวมหลักสูตร
ประจำที่ทางโรงเรียนเปิดการฝึกอบรมอยู่ในขณะนี้ทั้งหมด 5 หลักสูตร ซึ่งจะกล่าวถึง
รายละเอียด และวิธีการฝึกอบรมของแต่ละหลักสูตรให้ทราบพอเป็นที่เข้าใจ ส่วนหลักการ
ต่าง ๆ ของแต่ละหลักสูตรได้แสดงไว้ในภาคผนวก ข.แล้ว

3.2.1. หลักสูตรเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ฝ่ายอำนวยการ (Public
Relations Officers Training Course)

หลักสูตรนี้เปิดการอบรมเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2504
พร้อมกันพิธีเปิดโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ มีวัตถุประสงค์ที่จะทำการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่

⁸ "ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ พ.ศ. 2507",
ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 81, ตอนที่ 10 (25 สิงหาคม 2507), หน้า 591 - 592

ประชาสัมพันธ ในระดับวางแผน (Supervisory Training) ผู้ที่จะเข้ารับการอบรม
 ในหลักสูตรนี้ได้ จึงต้องเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในระดับขั้นโทขึ้นไป ไม่ว่าจะเป็ข้าราชการ
 ทหาร ตำรวจ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ โดยทางโรงเรียนกำหนดจำนวนผู้เข้ารับการอบรม
 ในหลักสูตรนี้ครั้งหนึ่งไม่เกิน 45 คน โดยประมาณ ถึงเมื่อกำหนดการเปิดสมัยการฝึกอบรมแต่ละ
 ครั้ง จะมีผู้สมัครเข้ารับการอบรมเป็นจำนวนมากกว่าที่กำหนดก็ตาม ทางโรงเรียนก็จะจัด
 ให้มีการสอบคัดเลือก เพื่อให้ได้บุคคลที่เหมาะสมมารับการฝึกอบรม แต่ทั้งนี้ วิธีการสอบ
 คัดเลือกก็มีได้หมายความว่า จะทำให้ได้บุคคลที่เหมาะสมที่สุดมาฝึกอบรม แต่ต้องประกอบ
 กับการพิจารณาส่งบุคคลมาอบรมของหน่วยงานต้นสังกัดของบุคคลนั้นด้วย

การฝึกอบรมหลักสูตรนี้ กำหนดระยะเวลาไว้ 4 เดือน หรือ
 18 สัปดาห์ การฝึกอบรมมีทั้งวิธีการบรรยายในชั้นเรียน การฝึกปฏิบัติงาน การศึกษาดูงาน
 นอกสถานที่ทั้งในนครหลวงและต่างจังหวัด และการฝึกภาคสนาม แต่วิธีการฝึกอบรม
 ทั้งหมดนี้ ใช้วิธีการบรรยายมากกว่าครึ่งหนึ่งของ เวลาฝึกอบรม (ประมาณสองร้อยกว่า
 ชั่วโมง)

การที่หลักสูตร เจาหนาที่ประชาสัมพันธฝ่ายอำนวยการ ต้องใช้
 ระยะเวลาฝึกอบรมนานถึง 4 เดือน ซึ่งเป็นระยะเวลาที่มากกว่าหลักสูตรอื่นทั้งหมด
 ของโรงเรียน ก็ด้วยเหตุผลที่ว่า เจาหนาที่ประชาสัมพันธในระดับวางแผน ควรมีความ
 สมบัติพิเศษหลายประการ กล่าวคือ ต้องมีความรู้ทางคานธุฎการติดต่อและการใช้
 เครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ มีพื้นฐานความรู้ทั่วไปที่ทำให้สามารถวิเคราะห์แก้ปัญหาทางาน
 ประชาสัมพันธของหน่วยราชการ และสามารถให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผน
 กำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ ดังนั้น ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรนี้จึงต้องศึกษา
 วิชาอื่น ๆ นอกจากวิชาการประชาสัมพันธ เพื่อให้เป็นพื้นฐานความรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
 งานประชาสัมพันธ โดยแบ่งหลักสูตรการศึกษาออกเป็น 3ภาค คือ ⁹

⁹ โปรดพิจารณารายละเอียดในภาคผนวก ข.

ภาคที่ 1 หลักการประชาสัมพันธ์และสื่อมวลชน

ภาคที่ 2 ความรู้ทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย

ภาคที่ 3 การประชาสัมพันธ์ในเชิงปฏิบัติ

วิชาที่จัดไว้สำหรับการฝึกอบรมหลักสูตร เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ฝ่ายอำนวยการ เป็นวิชาที่ทางโรงเรียนพิจารณาแล้วว่า เหมาะสมกับเจ้าหน้าที่ในระดับผู้วางแผนที่จะมีโอกาสนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง ทั้งนี้ โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ และมีความชำนาญงานในสาขาวิชานั้นโดยเฉพาะ มาบรรยาย

การฝึกอบรมก็เป็นการศึกษาอย่างหนึ่ง จึงจำเป็นต้องมีการวัดผล เพื่อให้ทราบว่า ผู้รับการอบรมมีความเข้าใจ และได้รับความรู้จากการฝึกอบรมเพียงใด การวัดผลของทางโรงเรียนใช้วิธีทดสอบในห้องเรียน การทำรายงานหลังจากดูงาน และฝึกภาคสนามมาแล้ว ผู้ที่เข้ารับการอบรมจะต้องได้คะแนนจากการสอบและวัดผล ไม่ต่ำกว่า 60 เปอร์เซ็นต์ จึงจะถือว่าสำเร็จการอบรม และทางโรงเรียนจะทำพิธีมอบประกาศนียบัตรให้ และรายงานผลการฝึกอบรมไปยังหน่วยงานต้นสังกัดของผู้เข้ารับการอบรมทุกคน

หลักสูตร เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ฝ่ายอำนวยการ ได้เปิดการอบรมมาแล้ว 15 รุ่น ตั้งแต่ปี 2504 จนถึงปัจจุบัน รวมจำนวนนักศึกษาที่สำเร็จการอบรม หลักสูตรนี้จากโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ทั้งหมด 780 คน

3.2.2. หลักสูตร เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง

(Radio Programming Officers Training Course)

หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรระยะสั้นที่เปิดขึ้นเป็นหลักสูตรแรกของโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ ซึ่งเปิดการอบรมครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2507 โดยได้รับความร่วมมือจากรัฐบาลออสเตรเลีย ที่ได้ส่งผู้เชี่ยวชาญวิทยุกระจายเสียงมาช่วยฝึกอบรม

และวางพื้นฐานการจัดหลักสูตรนี้ให้ และในการ เปิดการอบรมครั้งต่อ ๆ มา ทางโรงเรียน ก็ได้รับความร่วมมือจากรัฐบาลอังกฤษที่ไคส่งเจ้าหน้าที่จากสถานีวิทย บี.บี.ซี. มาเป็นผู้ ดำเนินการฝึกอบรม พร้อมทั้งมอบเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการฝึกงาน วิद्यุกระจ่ายเสียง ให้กับทางโรงเรียนด้วย 10

หลักสูตร เจ้าหน้าที่ผลิตรายการ วิद्यุกระจ่ายเสียง เปิดการอบรมขึ้น ด้วยเหตุผลที่ว่า วิद्यุกระจ่ายเสียง เป็นสื่อการ ประชาสัมพันธ์ที่มีความสำคัญยิ่งในปัจจุบัน เพราะเข้าถึงประชาชนไคง่ายและเร็ว ดังนั้น รายการวิทยุที่ผลิตขึ้นจึงควร เป็นรายการ ที่มีสาระประโยชน์ มีความถูกต้องและมีข้อมูลที่เป็นความจริง และข้อสัจยคตอผู้ฟัง จึงมีความ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมี การ อบรม เจ้าหน้าที่ผลิตรายการ วิद्यุกระจ่ายเสียง ให้เจ้าหน้าที่ได้ สมบูรณ์และเป็นผลดีต่องานประชาสัมพันธ์ วัตถุประสงค์ในการ เปิดการอบรมหลักสูตรนี้ จึง เป็นไปตามเหตุผลดังกล่าวนี้ เพื่อที่จะส่งเสริมให้เกิดความรู้ความชำนาญในวิชาการ จัดรายการวิทยุให้กว้างขวาง อันจะทำให้ผู้เข้ารับการ อบรมไคเกิดแนวความคิดใหม่ ๆ ที่จะนำไปปรับปรุงใช้กับงานในหน้าที่ของตน

ผู้ที่ จะเข้ารับการ อบรมในหลักสูตรนี้ จะต้อง เป็นผู้มีหน้าที่จัดหรือ ผลิตรายการประจำสถานีวิद्यุกระจ่ายเสียงต่าง ๆ ของทางราชการ ส่วนระดับชั้นยศนั้น จะต้อง เป็นระดับชั้นตรีขึ้นไป เพราะผู้ที่ จะเข้ารับการ ฝึกอบรมที่โรงเรียนการ ประชาสัมพันธ์ ไม่ว่าหลักสูตรไคก็ตาม จะต้อง เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานราชการอยู่ในระดับชั้นตรีขึ้นไปเป็น อย่างน้อย ทั้งสิ้น สำหรับจำนวนของผู้รับการ อบรมรุ่นหนึ่ง ๆ จำกัดไม่เกิน 15 คน เพื่อให้วิทยากร ไคควบคุมดูแลการฝึกปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการ อบรมอย่างใกล้ชิด และเพื่อให้ผู้เข้ารับการ อบรมทุกคนไคมีโอกาสฝึกใช้อุปกรณ์ในการฝึกอบรม ซึ่งมีจำนวนจำกัด โดยทั่วถึงกัน 11

10 ดูเอกสาร เผยแพร่ เรื่อง "ความเป็นมาของเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิद्यุ-
กระจ่ายเสียง", โรเนียว, หน้า 1-2

11 จากการสัมภาษณ์ นางอัจฉรา หักขำเรอ วิทยากรใหญ่กับหลักสูตร
เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิद्यุกระจ่ายเสียง เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2517

ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า การฝึกอบรมครั้งหนึ่งฝึกอบรมได้เพียง 15 คนนั้น เป็นจำนวนที่น้อยเกินไปไม่คุ้มกับเวลาและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

สำหรับระยะเวลาการฝึกอบรมของหลักสูตรนี้ กำหนดไว้ประมาณ 8 สัปดาห์ วิธีการฝึกอบรมส่วนใหญ่เป็นการฝึกปฏิบัติงานกว่าครึ่งของวิธีการฝึกอบรมอย่างอื่น กล่าวได้ว่า แทบทุกวิชาที่จัดไว้ในหลักสูตรนี้ เป็นวิชาที่ต้องมีการฝึกปฏิบัติงานเพื่อความเข้าใจและเพื่อให้เกิดความชำนาญทั้งสิ้น ส่วนการทดสอบและวัดผล ก็มีทั้งการสอบข้อเขียน รายงานการปฏิบัติงาน และผลการฝึกปฏิบัติงานด้วย

หลักสูตร เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงได้เปิดการอบรมมาแล้ว 12 รุ่น รวมจำนวนผู้สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรนี้ทั้งหมด 269 คน มีเจ้าหน้าที่ประจำสถานีวิทยุจากสหราชอาณาจักรลาว เขาร่วมรับการฝึกอบรมด้วยเป็นประจำเกือบทุกรุ่น

3.2.3. หลักสูตรเจ้าหน้าที่หนังสือพิมพ์สัมพันธ์ (Press Relations Officers Training Course)

ควยเหตุที่หนังสือพิมพ์เป็นสื่อการประชาสัมพันธ์ที่มีบทบาทอันสำคัญยิ่งอีกประเภทหนึ่งในปัจจุบัน หน่วยราชการต่าง ๆ ต้องรับผิดชอบในการแถลงนโยบายและผลการปฏิบัติงานทางหนังสือพิมพ์ให้ประชาชนทราบ หน่วยราชการต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่สำหรับทำงานติดต่อกับหนังสือพิมพ์โดยเฉพาะ ซึ่งอาจจะเป็นที่ปรึกษาสัมพันธ์ เป็นผู้ทำงานนี้ หรือมีเจ้าหน้าที่หนังสือพิมพ์สัมพันธ์โดยเฉพาะก็ได้ เจ้าหน้าที่หนังสือพิมพ์สัมพันธ์จะต้องมีความรอบตัวกว้างขวางทุกด้าน และจะต้องเข้าใจการปฏิบัติงานของหนังสือพิมพ์ ถ้ามีความคุ้นเคยกับนักหนังสือพิมพ์ก็จะยิ่งเป็นภารกิจยิ่งขึ้น

หลักสูตร เจ้าหน้าที่หนังสือพิมพ์สัมพันธ์จึงเกิดขึ้น เพื่อทำการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของทางราชการที่ทำหน้าที่ติดต่อกับหนังสือพิมพ์หรือเผยแพร่ข่าวสารให้ทราบวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง เช่น วิธีการจัดประชุมให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ การเขียนข่าวแถลงผลงาน

เสนอต่อหนังสือพิมพ์ การแถลงชี้แจงข่าว เป็นต้น ทั้งนี้ นอกจากจะต้องมีความรู้เรื่องหนังสือพิมพ์แล้ว ยังต้องมีความรู้เรื่องนโยบายและแผนงานของหน่วยงานของตน และความรู้รอบตัวในคานอื่น ๆ ประกอบอีกหลายประการ

ผู้ที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรนี้ ต้องมีคุณสมบัติทั่วไปตรงตามที่ทางโรงเรียนกำหนด คือ เป็นข้าราชการระดับชั้นตรีหรือเทียบเท่า และจะต้องปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานหนังสือพิมพ์สัมพันธ์หรืองานประชาสัมพันธ์ด้วย โดยหน่วยราชการต้นสังกัดต้องเป็นผู้คัดเลือกเจ้าหน้าที่ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมส่งมาเข้ารับการอบรม ซึ่งถ้าหากหน่วยงานนั้นส่งเจ้าหน้าที่ที่มีคุณสมบัติไม่ตรงมาทำการฝึกอบรม ทางโรงเรียนก็ไม่อาจทราบได้ หรือถ้าทราบก็ไม่อาจจะส่งตัวกลับไปได้ การที่ผู้เข้ารับการอบรมมีคุณสมบัติไม่ตรงกับที่ทางโรงเรียนกำหนด จะทำให้ความรู้จากการฝึกอบรมสูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ เพราะผู้รับการอบรมไม่มีโอกาสได้นำไปใช้ ซึ่งเป็นที่น่าเสียดายยิ่ง กรณีเช่นนี้เป็นปัญหาสำหรับการฝึกอบรมทุกหลักสูตร ของโรงเรียน ซึ่งจะได้อธิบายถึงในบทที่ 5 อันเป็นบทวิจารณ์และเสนอแนะต่อไป

สำหรับจำนวนผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรนี้ครั้งหนึ่ง ๆ ทางโรงเรียนกำหนดไม่เกิน 40 คน ซึ่งนับว่าเป็นหลักสูตรย่อยหลักสูตรเดียวของโรงเรียนที่เปิดรับผู้อบรมเท่ากับจำนวนหลักสูตรใหญ่ฝ่ายอำนวยการ ทั้งนี้เพราะหลักสูตรนี้ชอบเขตของการฝึกอบรมกว้างขวาง และเป็นหลักสูตรต่อเนื่องกับหลักสูตรฝ่ายอำนวยการเปรียบเสมือนเป็นพื้นฐานการฝึกอบรม ก่อนที่จะเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรใหญ่ต่อไป หลักสูตรเจ้าหน้าที่หนังสือพิมพ์สัมพันธ์จึงนับว่าเป็นหลักสูตรสำคัญหลักสูตรหนึ่งของโรงเรียน

ระยะเวลาการฝึกอบรมของหลักสูตรนี้ กำหนดไว้ 7 สัปดาห์ ซึ่งถ้าพิจารณาเทียบวิชาที่บรรจุไว้ในหลักสูตรนี้ จะเห็นได้ว่า ระยะเวลา 7 สัปดาห์ ออกจะน้อยไป จนทำให้เวลาของการฝึกปฏิบัติงานมีน้อย เนื่องจากใช้เวลาไปกับวิชา

ในภาคบรรยายเป็นส่วนมาก วิธีการฝึกอบรมของหลักสูตรนี้ 80% เป็นการบรรยาย การฝึก ฝึกอบรมมีน้อยมาก ซึ่งเป็นการผิดหลักของการฝึกอบรม ที่ไม่ควรเน้นทางด้าน การบรรยายมากเกินไป เพราะผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่ใช่ นักเรียน แต่เป็นคนทำงานแล้ว ซึ่งถ้าหากใช้วิธีการของนักเรียนในการฝึกอบรม ย่อมทำให้เกิดความเบื่อหน่ายและขาด ความสนใจในการฝึกอบรมเท่าที่ควร

วิชาที่จะต้องศึกษาในหลักสูตร เจ้าหน้าที่หนังสือพิมพ์สัมพันธ์ แต่ละสมัยการศึกษาอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างตามความเหมาะสม เช่นเดียวกับวิชา ที่ต้องศึกษาในหลักสูตรอื่น ๆ หลังจากที่เราโรงเรียนได้สรุปประเมินผลการฝึกอบรมในแต่ละ รุ่นแล้ว แต่หลักการใหญ่ยังคงไม่มีการเปลี่ยนแปลง วิชาที่ต้องศึกษาในหลักสูตรนี้ กำหนดไว้เป็นหมวดหมู่ คือ 12

1. หมวดวิชาการหนังสือพิมพ์
2. หมวดวิชาการบริหาร
3. หมวดวิชาการประชาสัมพันธ์
4. หมวดวิชาเทคนิคในการติดต่อเผยแพร่

ในด้านการสอบและวัดผล มีการทดสอบในห้องเรียนด้วยการ สอบข้อเขียน อย่างน้อย 2 ครั้ง และผลการฝึกปฏิบัติงาน การทำรายงาน เช่นเดียวกับ หลักสูตรอื่น

หลักสูตร เจ้าหน้าที่หนังสือพิมพ์สัมพันธ์ เปิดการอบรมมาแล้ว 5 รุ่น รุ่นแรกเปิดการอบรมเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2516 และรุ่นที่ 5 สิ้นสุดการอบรมไปเมื่อ วันที่ 8 กันยายน 2516 รวมจำนวนผู้สำเร็จการอบรมหลักสูตรนี้ทั้งหมด 197 คน

หลักสูตรนี้มีลักษณะพิเศษที่น่าสนใจหลายประการที่ทำให้เขียนได้
 ตัดสินใจเลือกเป็นหลักสูตรตัวอย่างสำหรับการประเมินผลการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ประชา-
 สัมพันธ์ ซึ่งเหตุผลต่าง ๆ และวิธีการประเมินผลจะไดกล่าวถึงในบทที่ 4 ต่อไป

3.2.4. หลักสูตรเจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์ (Audio-Visual Officers Training Course)

โสตทัศนูปกรณ์มีความสำคัญในการประชาสัมพันธ์ สามารถช่วยให้
 การประชาสัมพันธ์บรรลุเป้าหมายได้ดีในที่สุด การใช้โสตทัศนูปกรณ์เพื่อการประชาสัมพันธ์
 มีเครื่องมือวัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะต้องใช้มากมาย บางอย่างก็ใช้อย่าง เป็นที่รู้จักทั่วไป
 แต่ก็มีอีกหลาย ๆ อย่างที่ยังไม่เป็นที่แพร่หลาย และต้องการผู้ที่รู้จักวิธีใช้ที่ถูกต้องเท่านั้น¹³
 เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เป็นจำนวนมากที่ยังไม่สนใจในการใช้โสตทัศนูปกรณ์สำหรับงาน
 ประชาสัมพันธ์ เพราะโสตทัศนูปกรณ์เป็นวิชาการใหม่ในประเทศไทย การศึกษาวิชาการนี้
 ก็มีจำกัด ยังไม่แพร่หลายนัก

โรงเรียนการประชาสัมพันธ์จึง เปิดหลักสูตร เจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์ขึ้น
 เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2512 เพื่อทำการฝึกอบรมข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจที่
 ปฏิบัติหน้าที่หรือกำลังจะได้รับมอบหมายหน้าที่ทางด้านการผลิตหรือใช้โสตทัศนูปกรณ์ของหน่วย
 ราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้เจ้าหน้าที่เหล่านี้ได้มีความรู้และความชำนาญ ตลอดจน
 วิธีแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในการใช้โสตทัศนูปกรณ์เพื่องานประชาสัมพันธ์ประเภทต่าง ๆ

¹³ คำบรรยายวิชา "โสตทัศนูปกรณ์เพื่อการประชาสัมพันธ์" โดย
 นางนภาพรณี สิริเวกรูณ์ บรรยายแก่นักศึกษาหลักสูตรเจ้าหน้าที่หนังสือพิมพ์สัมพันธ์ รุ่น 5
 ณ โรงเรียนการประชาสัมพันธ์, วันที่ 16 สิงหาคม 2516

ซึ่งในการเปิดการฝึกอบรมรุ่นแรก ทางโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากรัฐบาลอังกฤษ
ที่ได้จัดงบประมาณในการฝึกอบรมหลักสูตรนี้มาให้ และได้ส่งนายเดนิส มิตเชล (Dennis
Mitchell) รองผู้อำนวยการศูนย์โสตทัศนศึกษาพิเศษมาช่วยฝึกอบรมให้
จนจบหลักสูตร และเมื่อนายมิตเชลกลับไปแล้ว ทางโรงเรียนได้ดำเนินการฝึก
อบรมต่อมา โดยปรับปรุงหลักสูตรตามแนวของนายมิตเชล

ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรนี้ ควรจะเป็นผู้ที่ปฏิบัติงาน
จริง มิฉะนั้น การฝึกอบรมจะไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย ระยะเวลาการฝึกอบรมของหลักสูตรนี้
กำหนดไว้ 7 สัปดาห์ การฝึกอบรมใช้วิธีการบรรยาย การฝึกปฏิบัติงานจริง ส่วนการ
ทดสอบและวัดผลก็มีการทดสอบในห้องเรียนและรายงานผลการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับ
หลักสูตรอื่น ๆ

หลักสูตรเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาเปิดการฝึกอบรมมาแล้ว 4 รุ่น
มีผู้สำเร็จการอบรมไปแล้วทั้งหมด 110 ราย

3.2.5. หลักสูตรเจ้าหน้าที่ชุดเผยแพร่ข่าวสารเคลื่อนที่

(Field Information Officers Training Course)

งานเผยแพร่ข่าวสารเคลื่อนที่เป็นงานประชาสัมพันธ์ที่ตรงและ
ถูกต้องตามหลักการประชาสัมพันธ์มากที่สุด เพราะสามารถส่งและรับข่าวสารได้ทั้ง 2 ทาง
ผู้ที่ปฏิบัติงานนี้จะต้องเป็นผู้มีความเข้าใจในชีวิตชาวชนบท รู้หลักของการจิตวิทยา¹⁴
เป็นผู้มีความอดทนและมีคุณสมบัติพิเศษอื่น ๆ อีกหลายประการ เพราะงานเผยแพร่ข่าวสาร

14

เอกสารเผยแพร่ เรื่อง "หลักสูตรเจ้าหน้าที่เผยแพร่ข่าวสารเคลื่อนที่"
ของโรงเรียนการประชาสัมพันธ์, โรเนียว, หน้า 1

เคลื่อนที่นั้น เป็นงานที่ค่อนข้างปฏิบัติยากไปตามหมู่บ้านและตำบลต่าง ๆ ที่ห่างไกลจากการคมนาคมสื่อสารต่าง ๆ ซึ่งการประชาสัมพันธ์ที่จะปฏิบัติต่อชาวชนบทนั้น จะต้องใช้ผู้ทำงานพอสมควร

โรงเรียนการประชาสัมพันธ์จึง เปิดการอบรมหลักสูตร เจ้าหน้าที่ชุดเผยแพร่ข่าวสารเคลื่อนที่ขึ้น ในเดือนพฤศจิกายน 2511 เพื่อฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ที่จะต้องออกไปปฏิบัติงานเผยแพร่ข่าวสารเคลื่อนที่ใหม่ความรู้ความเข้าใจในวิธีปฏิบัติภารกิจวิทยา การโฆษณาและเครื่องมือสำหรับการประชาสัมพันธ์ในท้องถิ่น การเตรียมเอกสารสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับชีวิตคนไทยในชนบท ตลอดจนนโยบายและแผนงานของหน่วยงานราชการต่าง ๆ และของรัฐบาล เพื่อจะได้อธิบายและตอบข้อซักถามของประชาชนให้เข้าใจการดำเนินงานของรัฐบาลด้วย

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรนี้ แตกต่างจากหลักสูตรอื่น ๆ เล็กน้อย กล่าวคือ นอกจากจะเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านเผยแพร่ข่าวสารเคลื่อนที่จริง ๆ แล้ว ยังมีปฏิบัติงานในระดับจิตอาสาเข้ารับการฝึกอบรมด้วย เพราะงานเผยแพร่ข่าวสารเคลื่อนที่ต้องทำงานเป็นชุด (team) ชุดหนึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่อย่างน้อย 3 คน มีหัวหน้าชุด 1 คน ซึ่งส่วนมากจะเป็นข้าราชการชั้นตรี และประจำชุด 2 คน ซึ่งส่วนมากเป็นข้าราชการชั้นจัตวา การอบรมจะต้องอบรมเจ้าหน้าที่ทั้งชุด เพื่อให้ปฏิบัติงานสอดคล้องกัน

สำหรับระยะเวลาการฝึกอบรมของหลักสูตรนี้ กำหนดไว้เพียง 6 สัปดาห์ ซึ่งนับเป็นระยะเวลาการอบรมที่สั้นที่สุดของโรงเรียน ทั้งนี้เพราะเป็นหลักสูตรเร่งรัด ซึ่งเปิดการอบรมเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติงานทันทีที่สำเร็จการฝึกอบรมแล้ว ทางด้านวิธีการฝึกอบรม ก็มีทั้งการบรรยายและการฝึกปฏิบัติงานจริง เช่นเดียวกับหลักสูตรอื่นในด้านการฝึกปฏิบัติงานนั้น มีกรณีพิเศษตรงที่ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องมีรถที่ใช้ในการปฏิบัติงานเผยแพร่ข่าวสารเคลื่อนที่ด้วย ซึ่งหน่วยงานที่ส่งเจ้าหน้าที่มาฝึกอบรมจะต้องรับผิดชอบ

ในการจัดทำ และส่วนมากหน่วยงานที่ส่งเจ้าหน้าที่มาฝึกอบรมงานนี้ ก็ย่อมต้องมี
 รถแฉะแพร่ข่าวสารอยู่แล้ว เป็นต้นว่า กรมปล.กลาง กระทรวงสาธารณสุข กระทรวง—
 เกษตร ดังนั้น เรื่องนี้จึงไม่เป็นปัญหาสัก ส่วนเรื่องการสอนและวัดผลนั้น ก็เป็นไป
 เช่นเดียวกับหลักสูตรอื่น ๆ

การฝึกอบรมหลักสูตร เจ้าหน้าที่ชุดแฉะแพร่ข่าวสาร เคลื่อนที่
 ดำเนินงานไปเพียง 3 รุ่น ก็หยุดชะงักลงในปี 2514 เพราะเกิดความไม่สะดวก
 บางประการ ในด้านการจัดหาอุปกรณ์และการคัดเลือกเจ้าหน้าที่มารับการฝึกอบรม
 ทางโรงเรียนจึงระงับการฝึกอบรมหลักสูตรนี้ชั่วคราว ทั้ง ๆ ที่มีความมุ่งหมายที่จะ
 ให้เป็นหลักสูตรประจำหลักสูตรหนึ่งของโรงเรียน

จำนวนผู้สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตร เจ้าหน้าที่ชุดแฉะแพร่
 ข่าวสาร เคลื่อนที่ ตั้งแต่รุ่นที่ 1 ถึงรุ่นที่ 3 มีจำนวน 148 คน

3.3. การให้บริการด้านวิชาการ

นอกจากหลักสูตรประจำทั้ง 5 หลักสูตรที่ได้เปิดการฝึกอบรมเป็นประจำ
 ทุกปีแล้ว โรงเรียนการประชาสัมพันธ์ยังให้ความร่วมมือกับหน่วยราชการต่าง ๆ ในการ
 จัดอบรมหลักสูตรพิเศษระยะสั้น เพื่อพัฒนาความรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องระหว่างการศึกษา
 สัมพันธ์ กับงานของหน่วยราชการนั้น ๆ เพราะปัจจุบัน งานประชาสัมพันธ์ เป็นงานที่
 มีความสำคัญสำหรับการปฏิบัติงานทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นงานธุรกิจ งานการศึกษา
 งานสงเคราะห์ต่าง ๆ ไปจนถึงงานบริหารและป้องกันประเทศ จึงเป็นที่มาที่ของ
 โรงเรียนการประชาสัมพันธ์ ในอันที่จะจัดหลักสูตรการฝึกอบรมพิเศษเป็นครั้งคราวตาม
 ความต้องการของหน่วยราชการ ตลอดจนสถาบันต่าง ๆ ที่ขอความร่วมมือมายังทาง
 โรงเรียน ในอันที่จะเผยแพร่ความรู้และประสบการณ์ด้านงานประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้โดย
 ประสานงานกับหน่วยราชการ หรือสถาบันนั้น ๆ ควดย

การให้บริการด้านวิชาการ ประชาสัมพันธ์ เพื่อประยุกต์ใช้กับงานในหน้าที่
ของหน่วยราชการต่าง ๆ เท่าที่โรงเรียนการประชาสัมพันธ์ได้เคยปฏิบัติมาทั้งหมด
7 หลักสูตรใหญ่ โดยเริ่มนับตั้งแต่ปี 2512 เป็นต้นมา ผู้เขียนจะได้กล่าวถึงหลักสูตร
เหล่านี้ พอให้เห็นที่เข้าใจและทราบถึงวิธีการให้ความร่วมมือและประสานงานระหว่าง
โรงเรียนการประชาสัมพันธ์กับหน่วยราชการอื่น ๆ

3.3.1. หลักสูตร "เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์จังหวัด"

เป็นหลักสูตรที่เปิดขึ้นตามความต้องการของกองอำนวยการป้องกัน
และปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์(กอ.ปค.) เพื่อฝึกอบรมงานปฏิบัติการจิตวิทยา
สำหรับเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารและพลเรือน ที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานปราบปรามผู้ก่อการร้าย
คอมมิวนิสต์ แต่การที่มีค่าใช้จ่ายหลักสูตรตรงตามความมุ่งหมายของการฝึกอบรมนี้ ก็เพราะ
เป็นความประสงค์ของ กอ.ปค. เอง ที่ไม่ต้องการให้เป็นที่ยอมรับโดยแพร่หลายว่า ใ้มี
การฝึกอบรมงานประชาสัมพันธ์ เพื่อต่อต้านการโฆษณาชวนเชื่อของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์

หลักสูตร "เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์จังหวัด" เปิดการอบรมเมื่อ
14 ตุลาคม - 19 ธันวาคม 2512 ใช้เวลาฝึกอบรม 10 สัปดาห์ มีผู้เข้ารับการอบรม
45 คน การฝึกอบรมเน้นหนักทางคานธุฎย โดยทางโรงเรียนร่วมกับศูนย์อำนวยการ
และประสานงาน กอ.ปค. เลือกสรร เฉพาะวิชาที่เห็นว่าสำคัญและจำเป็นสำหรับการปฏิบัติ
งานคานปฏิบัติการจิตวิทยาและการประชาสัมพันธ์

3.3.2. หลักสูตร "เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรพิเศษ"

หลักสูตรนี้จัดขึ้นตามความต้องการของสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท
(รพช.) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ ที่จะออกไปปฏิบัติ
งานคานทองที่จังหวัดต่าง ๆ ใ้มีความรู้ความเข้าใจงานประชาสัมพันธ์ที่แท้จริง เพื่อจะได้
นำไปปฏิบัติงานใ้เขาถึงประชาชน อันจะเป็นการเรียกร้องความร่วมมือของประชาชน
ในการพัฒนาทองที่ของคานได้

หลักสูตร "เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรพิเศษ เปิดการอบรม เมื่อวันที่ 30 กันยายน - 30 ตุลาคม 2513 ใช้เวลาฝึกอบรม 4 สัปดาห์ มีผู้เข้ารับการอบรม 22 คน จากสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท การฝึกอบรมมีทั้งภาคทฤษฎี ปฏิบัติ และการอภิปราย ศึกษาหลักการประชาสัมพันธ์ วิธีการติดต่อสื่อสาร ตลอดจนการเตรียม และรวบรวมเอกสาร เผยแพร่

3.3.3. หลักสูตร "เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์โรงเรียนราษฎร์"

หลักสูตรนี้เปิดขึ้นตามความต้องการของสมาคมครูโรงเรียนราษฎร์ เพื่อฝึกอบรมครูโรงเรียนราษฎร์จากจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศในด้านการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมจะได้นำไปเผยแพร่กิจการของโรงเรียน ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู ผู้ปกครอง และประชาชน ในกรณีที่ต้องการความสนับสนุนจากสาธารณชน ในโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน

ในการฝึกอบรมหลักสูตรนี้ สมาคมครูโรงเรียนราษฎร์เป็นผู้ร่วมมือกับทางโรงเรียน ในการจัดผู้เข้ารับการฝึกอบรม และพิจารณาวิชาที่เหมาะสมในการฝึกอบรม หลักสูตรเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์โรงเรียนราษฎร์ กำหนดการฝึกอบรมมา 5 รุ่น จึงยุติลง เพราะทางสมาคมครูโรงเรียนราษฎร์เห็นว่าเป็นการเพียงพอแล้ว ซึ่งนับว่าเป็นหลักสูตรพิเศษที่มีการฝึกอบรมหลายรุ่น มากกว่าหลักสูตรพิเศษอื่น ๆ ซึ่งเปิดอบรมเพียงรุ่นเดียวทั้งสิ้น

3.3.4. หลักสูตร "เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์สงเคราะห์ชาวเขา"

หลักสูตรนี้ เปิดขึ้นตามความต้องการของกรมประชาสัมพันธ์ที่ประสงค์จะให้เจ้าหน้าที่ของกรมประชาสัมพันธ์จะต่องออกไปปฏิบัติงานพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา ใ้มีความรู้และทราบวิธีดำเนินการด้านประชาสัมพันธ์อย่างถูกต้อง เพื่อเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานพัฒนาชาวเขาใ้มีความเจริญขึ้น กรมประชาสัมพันธ์เป็นผู้ส่งตัวเจ้าหน้าที่ของกรมประชาสัมพันธ์มารับการอบรมจากโรงเรียน โดยจัดสรร

งบประมาณค่าใช้จ่ายทั้งหมด ส่วนทางโรงเรียนมีหน้าที่จัดหลักสูตรและวิทยากร เพื่อ
บรรยาย โดยใช้สถานที่ห้องบรรยายของทางโรงเรียน

หลักสูตร เจ้าหน้าที่ประจำสงเคราะห์ชาวเขมมีการอบรมเพียง
รุ่นเดียว จากนั้นเจ้าหน้าที่ผู้รับการอบรมก็ได้ไปถ่ายทอดวิชาที่ได้รับการฝึกอบรมให้
เจ้าหน้าที่ของกรมประชาสงเคราะห์รุ่นต่อไป โดยเชิญวิทยากรของโรงเรียนไปบรรยาย
รวมควยบางในบางครั้ง

3.3.5. หลักสูตร "ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงหลักสูตรพิเศษ"

สำหรับหลักสูตรนี้ แยกต่างจากหลักสูตร "เจ้าหน้าที่ผลิตรายการ
วิทยุกระจายเสียง" ซึ่ง เปิดเป็นประจำทุกปีและเปิดรับสมัครเจ้าหน้าที่ของสถานีวิทุ
กระจายเสียงทั่วประเทศไทย แต่หลักสูตรผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงหลักสูตรพิเศษ
เปิดการอบรมเฉพาะสำหรับเจ้าหน้าที่ผลิตรายการของสถานีวิทุกระจายเสียงแห่งสหราช
อาณาจักรลาว ตามความต้องการของรัฐบาลลาว ที่ขอความร่วมมือมายังกรมประชาสัมพันธ์
โดยผ่านทางรัฐบาลไทย เพื่อให้จัดการอบรมงานประชาสัมพันธ์ทางค่านวิทยุกระจายเสียง
เป็นพิเศษ สำหรับให้เจ้าหน้าที่ของสถานีวิทุกระจายเสียงแห่งชาติลาวได้นำความรู้ไป
ปฏิบัติงานได้ทันที หลักสูตรนี้เปิดการอบรมไปแล้ว 2 รุ่น และได้หยุดชะงักไป เพราะทาง
รัฐบาลลาวไม่สะดวกทางค่านการจัดสรรงบประมาณ จึงใช้วิธีส่งตัวเจ้าหน้าที่มาร่วมรับการ
อบรมที่โรงเรียนในหลักสูตร "เจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง" ครั้งละ 2 คน
หรือ 1 คน แทน

3.3.6 หลักสูตร "เจ้าหน้าที่ข่าววิทยุกระจายเสียง"

หลักสูตรนี้ จัดขึ้นเป็นพิเศษตามข้อเสนอจากการสัมมนาแห่งชาติ ว่าด้วยวิทยุ
กระจายเสียงและโทรทัศน์ ครั้งที่ 1 ของคณะกรรมการประสานงานวิทยุกระจายเสียง
และวิทยุโทรทัศน์ เพื่อการศึกษาแห่งชาติ คณะกรรมการนี้ได้เชิญทางโรงเรียนไปร่วมสัมมนา

พิจารณาการเข้าสอนของงานค่านนี้ แต่ปรากฏว่าไม่มีการเข้าสอนงานกัน เพราะทางโรงเรียน เปิดอบรม หลักสูตรเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง เพื่อการประชาสัมพันธ์ แต่ทาง คณะกรรมการประสานงานวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาแห่งชาติ มุ่งพิจารณา งานวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ทางค่านประโยชน์ในการศึกษา

จากข้อเสนอในการสัมมนา เห็นว่า ทางค่านเสนอข่าววิทยุกระจายเสียงยังมี ข้อที่ควรแก้ไขปรับปรุงอีกมาก จึงเสนอให้โรงเรียนการประชาสัมพันธ์ดำเนินการฝึกอบรม งานค่านข่าววิทยุกระจายเสียงเป็นพิเศษ ทางโรงเรียนจึงจัดการอบรมหลักสูตรนี้ขึ้น เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม - 17 กันยายน 2516 เป็นเวลา 4 สัปดาห์ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม 15 คน เพียงรุ่นเดียว

3.3.7 หลักสูตร "ประชาสัมพันธ์ธุรกิจ"

การอบรมหลักสูตรนี้ สมาคมนักประชาสัมพันธ์แห่งประเทศไทยเป็นผู้ริเริ่มขึ้น โดยเหตุผลที่ว่า ปัจจุบันแนวความคิดเกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป ในฐานะ เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน บริษัทร้านค้าจะมุ่งหากำไรแต่ฝ่ายเดียวช่วยไม่ได้ ต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างบริษัทกับประชาชนด้วย เพื่อให้ประชาชนสนับสนุนงานธุรกิจของตน แต่ยังมีบริษัทร้านค้าอีกมากที่เห็นว่า การประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งไม่จำเป็น ต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก สมาคมนักประชาสัมพันธ์จึงเห็นควรริเริ่มจัดการอบรมหลักสูตรนี้ขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริม วิชาที่ประชาสัมพันธ์ของสมาคมนักประชาสัมพันธ์ให้คนทั่วไปเข้าใจประชาสัมพันธ์อย่าง ถูกต้องในวงกว้างยิ่งขึ้น และ เน้นความสำคัญของประชาสัมพันธ์ในวงการธุรกิจให้มากขึ้น เพื่อจะได้มีการปฏิบัติหรือนำมาใช้โดยกว้างขวาง ¹⁵

¹⁵ คำกล่าวของ ดร.วิทย์ ศิวะศรียานนท์ รองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ ในพิธี เปิดสมัยการศึกษาหลักสูตรประชาสัมพันธ์ธุรกิจ วันที่ 1 เสาร์ที่ 14 พฤศจิกายน 2515

หลักสูตร "ประชาสัมพันธ์ธุรกิจ" เปิดการอบรมเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของ
หน่วยงานธุรกิจ เช่น บริษัท ห้างร้าน ธนาคาร ห้างหุ้นส่วนจำกัด เป็นต้น การอบรมจัดขึ้น
เฉพาะวันเสาร์ เพราะพนักงานของหน่วยงานธุรกิจไม่มีเวลาสำหรับการฝึกอบรมในวันเวลา
ราชการ ตั้งแต่ เสาร์ที่ 14 พฤศจิกายน 2515 - เสาร์ที่ 10 กุมภาพันธ์ 2516 รวมทั้งสิ้น
13 สัปดาห์ (เฉพาะวันเสาร์) มีผู้เข้ารับการอบรม ในวันที่ 1 รวม 19 คน เปิดเพียง
รุ่นเดียว

หลักสูตรทั้ง 7 ที่กล่าวมาเป็นหลักสูตรพิเศษที่โรงเรียนการประชาสัมพันธ์
จัดขึ้นตามความต้องการของหน่วยราชการต่าง ๆ ซึ่งหลักสูตรเหล่านี้เมื่อสิ้นสุดการอบรม
ไปแล้ว แต่ละรุ่นก็ยังคงอาจจะเปิดการอบรมขึ้นใหม่อีก ตามความต้องการของหน่วยราชการ
นั้น ๆ และเนื่องจากโรงเรียนการประชาสัมพันธ์ เป็นแหล่งประสานวิชาการด้านประชาสัมพันธ์
แห่งแรก และแห่งเดียวที่ยังมีเผยแพร่ความรู้ และประสบการณ์ด้านงานประชาสัมพันธ์แก่
หน่วยราชการและสถาบันต่าง ๆ ทุกแห่ง จึงมีหน่วยงานต่าง ๆ ขอความร่วมมือให้ทาง
โรงเรียนจัดวิทยากรช่วยฝึกอบรมงานประชาสัมพันธ์ให้อยู่เสมอ เป็นต้นว่า การอบรมประชา-
สัมพันธ์ แก่ผู้บริหารการเกษตร ของกระทรวงเกษตร การอบรมเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของ
เทศบาลทั่วราชอาณาจักร ที่กระทรวงมหาดไทย การอบรมข้าราชการส่วนกลางระดับหัวหน้ากอง
ของกรมการปกครอง และกรมการพัฒนาชุมชน การสัมมนาพัฒนานักบริหารในระดับผู้ว่าราชการ
ปักษ์จังหวัด นายอำเภอ ของกระทรวงมหาดไทย การอบรมหลักสูตรชั้นนายพันของกองทัพบก
การอบรมนักวิจัยทางสังคมศาสตร์ ของสภาวิจัย การสัมมนา ระดับหัวหน้ากองของเทศบาลนคร-
กรุงเทพ - ธานี การฝึกอบรมแพทย์ประจำสถานีอนามัย และพนักงานเทศบาล ระดับ
หัวหน้าแผนกของสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย การอบรมข้าราชการชั้นตรี กรมป่าไม้
การอบรมพนักงานของธนาคารกรุงเทพ และ ฯลฯ

ปัจจุบัน โรงเรียนการประชาสัมพันธ์ ก็ยังจัดส่งวิทยากรไปบรรยายด้าน
วิชาการประชาสัมพันธ์อยู่เป็นประจำ ตามสถาบันต่าง ๆ เช่น ที่วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
โรงเรียนสงครามจิตวิทยา มหาวิทยาลัย และวิทยาลัยต่าง ๆ ที่มีการศึกษาวิชาการประชา-
สัมพันธ์ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และขอบเขตงานของโรงเรียนที่ให้มี
การกำหนดไว้

สรุป

โรงเรียนการประชาสัมพันธ์ จัดตั้งขึ้นในปี 2501 เพื่อฝึกอบรมวิชาการประชาสัมพันธ์แก่ข้าราชการพลเรือน ทหาร ตำรวจ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้มีความเข้าใจ การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ให้เป็นผลดีแก่การบริหารงานของรัฐ และมีขอบข่ายหน้าที่ที่จะ พัฒนาวิชาการประชาสัมพันธ์ให้แพร่หลายในระบบงานราชการ

การฝึกอบรม หรือ การพัฒนาเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของรัฐ โดยโรงเรียน การประชาสัมพันธ์ ได้จัดเป็นหลักสูตรการฝึกอบรมทั้งหลักสูตรที่เปิดเป็นประจำทุกปี และ หลักสูตรพิเศษ เป็นครั้งคราวที่เปิดขึ้นตามความต้องการของหน่วยราชการที่ขอความร่วมมือ มา หลักสูตรที่เปิดเป็นประจำทุกปีนั้น มีทั้งหมด 5 หลักสูตร ซึ่งแต่ละหลักสูตรเป็นสาขางาน ประชาสัมพันธ์ที่มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับการบริหารงาน ได้แก่ หลักสูตรเจ้าหน้าที่ ประชาสัมพันธ์ฝ่ายอำนวยการ หลักสูตรเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง หลักสูตร เจ้าหน้าที่หนังสือพิมพ์สัมพันธ์ หลักสูตรเจ้าหน้าที่โสภณศิลป์กรรม และหลักสูตรเจ้าหน้าที่ ชุคเผยแพร่ข่าวสารเคลื่อนที่ ทั้ง 5 หลักสูตรนี้ โรงเรียนการประชาสัมพันธ์จะดำเนินการ ฝึกอบรมโดยขอใ้หน่วยราชการต่าง ๆ ส่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับงานใน หลักสูตรที่เปิดขึ้น มารับการฝึกอบรม เพื่อจะได้นำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติ งาน โดยมีวิธีการฝึกอบรมที่คล้ายคลึงกันทุกหลักสูตร กล่าวคือ ใช้วิธีการบรรยาย การฝึก ปฏิบัติงานจริง การทัศนศึกษาออกสถานที่ และการฝึกภาคสนาม แต่เนื่องจากอุปสรรคในการ ฝึกปฏิบัติงานยังไม่เพียงพอ จึงต้องใช้วิธีการบรรยายเป็นส่วนใหญ่ วิชาที่จัดไว้ใน หลักสูตรการฝึกอบรมแต่ละหลักสูตร จะมีการพิจารณาอย่างถี่ถ้วนจากวิทยากรผู้กำกับหลักสูตร แต่ละหลักสูตรที่ทางโรงเรียนจัดไว้ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสม และบังเกิดประโยชน์ ในการฝึกอบรมอย่างแท้จริง ส่วนหลักสูตรพิเศษที่เปิดขึ้นเป็นครั้งคราวนั้น ได้จัดฝึกอบรมมา แล้ว 7 หลักสูตร ตามความต้องการของหน่วยราชการหรือสถาบันต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อเผยแพร่ วิชาการประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวาง และมีการนำไปใช้ในทางที่ถูกต้องยิ่งขึ้น.